

Отже, як слушно зауважує Н.Лісова: «розвиток загальної середньої освіти не був ізольованим від суспільного процесу, оскільки сама система загальної середньої освіти є частиною суспільства. Недооцінювати цей аспект не можна. При цьому слід урахувати, що державно-громадське управління загальною середньою освітою має носити системний характер, бути послідовним і глибоким, а не «хвилеподібним». Однією з причин «затухання», а то і повного усунення громадськості від управління освітою є невідповідність представників як громадськості, так і державного управління до взаємодії у співуправлінні освітою, а постійна зміна кадрів не сприяє запровадженню відповідних проектів реформування, які часто залишаються лише на рівні проголошених ідей» [4, с. 85].

Перспективним напрямом для подальших наукових розвідок стане аналіз принципів, системи, методів державного та громадського управління освітніми закладами в історичній ретроспективі.

Список використаних джерел

1. Гаєвська Л. А. Розвиток державно-громадського управління загальною середньою освітою в Україні (друга половина XIX – початок XX століття) : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 – «Теорія та історія державного управління» К., 2010. 39 с. [URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Avtoreferat/fc324c9e-61c6-4053-b8d0-e98ce544f446.pdf]
2. Гусаров В. И. Государственно-общественное образование : монография. Самара: Изд-во «НТЦ», 2006. 420 с.
3. Іванов В.Є. Демократизація управління освітніми закладами в Україні (остання чверть XX – початок XXI століття) : автореф. дис. ...к-та пед. наук : 13.00.06. Старобільськ., 2017. 23 с. [URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1744/Ivanov.pdf?sequence=1&isAllowed=y>]
4. Лісова Н. І. Державно-громадське управління загальною середньою освітою в історичній ретроспективі: трансформаційні процеси. Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2016. № 5. С. 79-87.
5. Пастовенський О. В. Громадсько-державне управління загальною середньою освітою в регіоні : автореф. дис. ...д-ра пед. наук : 13.00.06. К., 2015. 44 с.

УДК 378:373.2.011.3-051:005.336.2

Курило О.Й.,
к.філол.наук, доц.,
доц. кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій
Савко Л.М.,
студентка 1 курсу, групи ОПН – 1 м (з)
спеціальність «Освітні, педагогічні науки», ОС «Магістр»

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Як справедливо вважає К. Крутій, якість дошкільної освіти є одним з найважливіших показників рівня розвитку суспільства, «значущим педагогічним феноменом, що відбиває сучасне соціальне замовлення» на формування всебічно та гармонійно розвинутої, соціально компетентної особистості [4, с. 150]. Відповідно постають високі вимоги до фахівців дошкільної освіти, зокрема це стосується управлінської компетентності, яка на думку В. Бондар є складовою частиною системи професійної компетентності. У зміст управлінської компетентності науковцем включено сукупність знань, умінь і здатності виконувати управлінські функції [3, с.23].

Аналіз психолого-педагогічних джерел, досліджень з проблем управління соціально-освітніми системами, професійної компетентності педагогів дає можливість зробити висновок про те, що формування управлінської компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти вивчається в таких основних напрямках: обґрунтування загальних основ педагогічного менеджменту (Л. Даниленко, І. Ісаєв, Л. Карамушка, Н. Коломінський, Ю. Конаржевський, В.Кричевський, О.Мармаза, М.Поташник, Т.Шамова, та інші); розкриття специфіки управлінської діяльності адміністрації ЗДО (Л. Артемова, К. Біла, А. Бондаренко, Г. Васильєва, К. Крутій, Л. Пісоцька та інші); висвітлення питань професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти (Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, Н. Грама, Г. Лаврентьєва, Х. Шапаренко та інші).

Управлінська компетентність, за визначенням В.Андрущенко - це знання про організаційну структуру навчального закладу, уміння користуватися нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність навчального закладу, вміння формувати стратегічні плани і концепції та оперативно приймати рішення тощо [2, с.11].

Як специфічна якість управлінська компетентність передбачає високий рівень управлінських знань, умінь, досвіду та завжди має особистісне забарвлення якостями конкретної людини й виявляється в таких основних ознаках, як: оперативність і мобільність управлінських знань, розуміння їх значення для практики керівництва, що вимагає постійного оновлення фонду знань, його поповнення новими науковими даними, оперативними відомостями про стан керованого об'єкта; гнучкість методів управлінських рішень, алгоритмів розв'язання завдань, тобто здатність керівника не лише знати сутність управлінської проблеми, але й вирішувати її практично, причому оптимальним способом; критичність мислення, що надає можливість обирати оптимальні рішення, аргументувати вибір, відкидати помилкові шляхи; наявність достатнього для управління досвіду керівництва (керівник систематично аналізує свій досвід й, виходячи з нього, приймає обґрунтовані, найбільш оптимальні в конкретній ситуації, рішення).

Управлінську компетентність вихователя дошкільного навчального закладу Л.Алексєєнко-Лемовська представляє як інтегральну багаторівневу професійно значущу характеристику особистості та діяльності педагога, що базується на результативному професійному досвіді, відображає системний рівень функціонування управлінських, методологічних, методичних і дослідницьких знань, умінь, досвіду, мотивації, здібностей і готовності до творчої самореалізації в науково-методичній і педагогічній діяльності загалом, передбачає оптимальне поєднання методів професійної педагогічної діяльності.

Дослідницею визначаються основні компоненти управлінської компетентності: когнітивний – система знань про управління як провідну діяльність професіонала, про педагогічне експериментування, засоби та форми професійного самовдосконалення, узагальнення та трансляцію досвіду, а також самопрезентації; операційно-технологічний – вміння здійснювати педагогічний аналіз ресурсів, вміння проектувати цілі для учасників освітнього процесу в управлінських формулюваннях, вміння планувати навчально-виховний процес від кінцевої мети; вміння планувати його, організувати, проводити та аналізувати, здатність до постійного професійного вдосконалення, володіння прийомами аналізу та узагальнення власного досвіду через презентації, виступи, наукові статті, вміння вибрати необхідні напрями та форми діяльності з метою професійного зростання; особистісний, позиційно-ціннісний – усвідомлення значення управління як провідної діяльності людини, що спирається на його свідомий вибір, прагнення педагога дошкільного навчального закладу свідомо здійснити вибір інновацій для власної професійної діяльності, бажання реалізовувати власний творчий потенціал, розробляючи та запроваджуючи новітні технології, курси; прагнення сформувати в учасників освітнього процесу розуміння управління власною діяльністю як єдності свободи вибору і прийняття відповідальності за свій вибір, реалізації своїх можливостей на максимальному рівні, можливості здійснити гідний внесок у загальну справу системи освіти; прагнення керівника дошкільного навчального закладу ділитися професійними знахідками і представляти власні досягнення для використання їх колегами; усвідомлення педагогом значення цих умінь для власного професійного зростання [1, с.82].

Список використаних джерел

1. Алексєєнко-Лемовська Л.В. Розвиток управлінської компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах сучасної освіти / Л.В.Алексєєнко-Лемовська // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон : ХДУ, 2017. – Випуск LXXV. – Том 2. – С. 80-83.
2. Андрущенко В.П. Система управлінських компетенцій викладача: світоглядний фундамент дослідження / В.П. Андрущенко, Г.О. Нестеренко // Управлінські компетенції викладача вищої школи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14-15 березня 2013 р.). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 10-13.

3. Бондар В.І. Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності / В.І.Бондар // Початкова школа. - 2008. - №7. - С. 22-23.

4. Крутій К. Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному закладі: монографія / К. Л. Крутій. – Запоріжжя: ЛПС. ЛТД, 2006. – 172 с

УДК 37.07-048.78

Медвідь Н.В.,
студент групи ОПН-1м(з),
Мукачівський державний університет
Лавренова М. В.,
к. пед. н., доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,

ДО ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

Демократичні перетворення в Україні сприяли утвердженню нової моделі управління освітою - державно-громадської. Як показує практика, саме налагодження діалогу взаємодії держави і громадян у сфері освіти забезпечить модернізацію її змісту і стратегію розвитку. Відповідно до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, до основних напрямів модернізації управління освітою належать такі: оптимізація державних управлінських структур, децентралізація управління; перерозподіл функцій та повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та навчальними закладами; перехід до програмно-цільового управління; поєднання державного і громадського контролю.

Ідея управління на державно-громадських засадах бере свій початок ще з часів Київської Русі і набуває подальшого розвитку в Магдебурзькому праві; військово-адміністративному самоврядуванні часів Української козацької держави тощо. У 20-х роках ХХ століття державно-громадське управління представлене діяльністю шкільних рад, які мали досить значні повноваження. Цікавим є і той факт, що в царській Росії, до прикладу, були поширеними піклувальні ради, а почесні попечителі та доглядачі закладів освіти навіть мали статус державних службовців. Історія самоврядування сьогодення, за свідченням дослідників цього феномену, починається в Україні з 1990 року, з моменту прийняття Законів України «Про місцеві ради народних депутатів УРСР та місцеве самоврядування», «Про місцеве самоврядування в Україні». Утвердження нормативно-правових засад процесів демократизації вплинуло на подолання внутрішнього консерватизму в системі освіти, а суспільство почало активно включатися в її управління [5].

Цікавими для нашого дослідження є праці В. Андрущенка, І. Зязюна, В.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>